

ed něho vůz jeden francouzský zajatec, který rovněž a venek jezdil, k němu rovněž si přisadil uniforma policista a s venek odjeli, pravděpodobně s bíratí mrtvoly do jiných ulic. Neuman dále při výslechu udal, že s restitovaných lebek mrtvel usuzuje na surevů jednáni stráž, která transport dopravovala, a vyhladevše transportované takté surevů ubíjela.

Antonín Liebscher nar. 22. II. 1897 v Chemutě, bytem v Chemutě, Hálkové ul. čis. 48 při výslechu udal, že jako zaměstnanec městských pečníků v Chemutě obdržel asi kolem 20. dubna 1945 od gardámistra městských pečníků a uniformovaného policisty rozkaz, se kterým pak jel k policejní budově, kde k němu do vozu přisadili 4 ukrajinští. Jeli různými ulicemi a u Chemutevské sklárny v jedné uličce našli 6 až 8 mrtvel vyhublých až na kost. Na te jeli Udlickeu ulic. až na hranice města Chemuteva. Během této cesty našli 20 až 25 mrtvel, které potom odvezly na Herneveský hřbitev, kde již byly na hromadě slešene asi 25 mrtvel. Po slešení těchto mrtvel jel Lipscher na nákladové nádraží v Chemutě, kde našel asi 25 mrtvel a odjel opět na Herneveský hřbitev, kde byly slešeny k předchozím. Jak byly oblečeny a jak vyhlížely mrtvoly, které z nádraží odvezl, Lipscher neví, jelikož prý z auta nevystupoval a mrtvoly neviděl, ale u mrtvel, které nakládal v ulicích města byla u každé kaluž krve a mnohdy i vyhublý mezek, což nasvědčovalo tomu, že stráž, která transport dopravovala, surevů jeho příslušníky střílela a pažbou pušky utlučkala. Rovněž nemůže udati, ke které z redností mrtvoly patřily, pamatuje si však, že byly oblečeny v trestanecký oblek.

Alfred Grehman nar. 9. 9. 1895 v Kundraticích, bytem v Chemutě v Riegrovu ul. čis. 10 při výslechu udal, že když jako strejník a šefér hasičského sboru v Chemutě zdržoval se během noční služby v hasičské zbrojnici v Bethevanově ul. čis. 19, zaslechl asi v Pál noci ze 17 na 18. 4. 1945 střelbu z pušky, která přicházela směrem z ulice Richarda Wagnera, nynější ul. Gan. Svedby. Prve vstal z lůžka a vyšel před strážnici na ulici, kde viděl, jak jde právě kolem pěší transport čítající asi 1000 osob oblečených v trestanecký pruhevaný oděv. Tento transport šel velmi pomalu, neboť transportovaní byli hrozně zoslablí a vyhublí. Asi u prostřed transportu právě před hasičskou strážnicí upadl jeden muž a zůstal ležeti na ulici. Když transport přešel spěšeroval Grehman, že na jeho koncích jdu 3 němečtí vojíní esbrení puškami. Jeden z nich křičel na ležícího, aby vstal. Ležící jej presil, že již nemůže dále a vojín na něho křičl vstávej nebo te zastřelím. Peněvadě však muž ležící na zemi byl již tak zoslablý, že již vstáti nemohl, střelil ho vojín do hlavy a šel dále. Dle toho faktu Grehman předpokládal, že předchozí rány které slyšel, když byl na strážnici, platily rovněž padlým osobám z transportu, které takevýmto způsobem byly dopravovány. Když jsem slyšel křikové jákevi, který ležícího zastřelil, řekl před te dále, odpověděl mi na te.,, Jdi pryč, nebo ti dám také jednu. Podle řeči jsem poznal, že voják byl říšským němeccem, jaké nárednosti byly osoby z transportu nevim, ale muž který byl zastřelen před hasičskou strážnicí, mluvil na vojáka dobře německy.

Během doby kterou jsem šel před strážnicí viděl jsem ležeti v Bethevanově ulici v délce asi 100 m asi 3 mrtvoly.

Anna Richterevá, nar. 11. 7. 1906 v Chemutě, bytem v Chemutě II, Ulic. Ekpt. Keuby čis. 22 při výslechu udala, že když dne 18. dubna 1945 o 5 hod. ranní šla do zaměstnání Stalingratskou ul. dříve Lipskou, našla v této ul. než dále do zaměstnání celkem 3 mrtvoly mužů oblečených v trestanecký medrebilo pruhevaný oděv, kteří měli u hlavy kaluže krve. Když s této věci mluvila v zaměstnání, řekli jí ostatní spolupracovníci, že i oni během cesty do práce našli mrtvé trestance. Když téhož dne asi o 9 hod. během cesty ze zaměstnání potkala jistou starší paní, kterou však znala jen od ví šóní a která se nyní nachází v Německu, vyprávěla jí o tem co viděla, tato jí na te odpověděla:, „Mezi nimi je mnohe rudých a ti musejí býti ubiti. Ještě cestou domů viděla, že na místech, kde ráno ležely mrtvoly, nacházejí se kaluže svedlé krve.

Manžel Richterevé Edvín Rychter při výslechu udal, že dne 18. 4. 1945 asi v 9 hod. dopoledne šel na Herneveský hřbitev v Chemutě v vyfotografování hreb svého vagra. Po vyfotografování hrebu prohlížel si hřbitev a tu viděl, že na vedlejší části hřbiteva se-dí u hromady hlíny 3 ruští zajatci. Šel se podívatí blíže a zhlédl, že kepaží velký hreb. a několik metrů od nich se nachází hromada mrtvel oblečených v trestanecký pruhevaný oděv. Téměř každá mrtvola měla ušedlinu krve v sátlí hlavy ovědčící o zastřelení. Mrtvoly byly velmi vyhublé, jaké nárednosti byly, neví. Mrtvoly nemohl vyfotografovati, peněvadě již neměl s sebou film. Když potom později mluvil se svými známými, řekli tite, že mrtvoly pocházely z pechedu z příslušníků koncentračního tábora, který šel v noci ze dne 17. na 18. duben od Krávné Lípy, Lipskou ul. přes Chemutě do Chemutevské sklárny a že oni sami, když právě šel, mrtvoly nacházeli.

Příslušníci transportu, kteří byli ubiti na cestě mezi Chemutovem a Březnem, byli na selských pozemcích zvezení na raškovský údělný hřbitev u Lidavky., kamž kde v počtu asi 30 osob byli pohřbeni.

Hromadné hřeby objevené na východní části hřbiteva v Březně u Chemutova byly objeveny 5.7.1945. Celkem se jedná o 5 jam, ve kterých podle zjištění bylo nalezeno 286 ubitých, umučených neb hladem zemřelých vězňů různé národnosti. O otevření hřebů, exhumaci umučených a podrobnou správu o těchto hřebech předává úřad národní bezpečnosti v Chemutově. Rovněž zde byly otevřeny hřeby a art-velé exhumovány v obci Hra sv. Šebestiána, obec Ulabach, Nová Ves, Křímev, De- mina, Krásná Lipa, Udlice, o tom předají správu místní velitelství stanice SNB, v jejichž obvedech se hřeby nalézají.

Okresní velít. I, SNB,
v. z. per. výk. S N B.

Dodatek ku zprávě.

Kromě půsibho transportu ká vězňů- pecheđu smrti, který přešel Chemutovem z 17. na 18. duben 1945 přijel také transportní vlakem na Chemutovské nádraží, kde bylo nalezeno 25 mrtvů a tytéž byly odvezeny na Harneveský hřbitev. Po- té pokračoval transport směrem na Březno a Žatec. Přednostá Chemutovské stani- ce, který v době transportu hladu a smrti byl přítomen, namohl býti vyslech- nut, ještě od doby revoluce jest nezvěstný a pravděpodobně jest mrtev.

Okresní velít. SNB I,
v. z. per. výk. SNB.

Čís. jedn. 2285/46.

Věc : Transporty smrti, -výsledek šetření.

Odpověď k příkazu ZNV-Zemská úřadovna stát.
bezpeč. v Čechách v Praze II. Waschingto-
nova ul. 7, čj. 4925/46-P-17, z 29. 4. 1946.

Ministerstvo ochrany práce a
sociální péče-repařr. odbor-
pařr. odd. -ev. referát

P r a h a II., Vladislavova č. 15.

K výše uvedenému příkazu oznamuji:

- 1/ V měsíci dubnu 1945 prošly obvodem velitel. stanice SNB Chomutov, obcemi Domina a Krásná Lípa, okres Chomutov, 4 transporty smrti, směrem na Chomutov. Kam pak tyto transporty z Chomutova odešly není zjištěno. Zmíněné transporty přišly do uvedených obcí od obce Reizenheimu, okres Chomutov, českoslov.-říšskoněm. státních hranic.
 - 2/ Transporty byly pěší.
 - 3/ Jednalo se pravděpodobně o politické vězně.
 - 4/ V těchto transportech byli zastoupeni: Češi, Poláci, Ukrajinci i Němci,
 - 5/ Některý transport byl o počtu 120-150 osob, jiné transporty byly menšího počtu.
 - 6/ V obci Domině, okres Chomutov, byli zastřeleni 3 muži, jejichž národnost nepodařilo se zjistit.
 - 7/ Transporty doprovázeli příslušníci SS, jména a hodnosti nejsou známa.
 - 8/ Na či rozkaz byli vězni zastřeleni není známo.
 - 9/ Jedna mrtvola je pochována u státní silnice, v blízkosti obce Dominy, mezi touto obcí a Krásnou Lípou a 2 mrtvoly byly pochovány na hřbitově v Křimově, okres Chomutov.
 - 10/ V obvodu stanice SNB Chomutov společné hroby nejsou. Mrtvola vězně byla v obci Domině pochována příslušníky SS a exhumována nebyla.
 - 11/ Přednost železniční stanice Domina nemůže o transportech smrti nic udát, poněvadž zde v téže době nebyl.
- Obec Křimov patří do obvodu stanice SNB Hoře Sv. Šebestiána, okres Chomutov.

Velitel stanice SNB:

V. Jurošik / 585.

273

OSLUŽBY PRO PÉČI O PŘESYDLENÉ PŘI
PŘESUNU OSOBNOSTI PRÁCE A SOC. JEDN.

Doslo: 14. V. 1946

5390 14/5

OSLUŽBA
SPOLEČNOSTI ČERVENÉHO KŘÍŽE

DOSLO: 15. V. 1946

ČÍS. JED.: 469

PŘÍLOH:

Úřad bezpečnostního referenta Okresní správní komise v Chomutově

Číslo jedn.: 306/46, pres.

V Chomutově dne 11. května 1946.

Přílohy: 3.

Věc: Transporty smrti - šetření.

k čj. zn. R 9999 ze dne 27. dubna 1946.

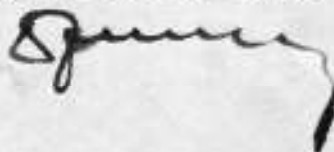
Ministerstvu ochrany práce a sociální péče,
repatriční odbor-pátrací oddělení

P r a h a II, Vladislavova 15

K tavnímu dožádání ze dne 27.4.1946, J. zn. R. 9999/46, předkládám se zprávou.

Pos.

OSK.ref.nár.bezpečnosti
policejní rada správce úřadu :

294

ÚSTAV PRO PÉČI O F. ŠTERNIGVALCE	38
REP. ODD. NÁR. PÉČE A SOC. PÉČE	
15. V 1946	
Došlo:	
J. zn. R 5390 15/5	1

✓
Sol

OSL. PATRAJ. SLUŽBA
REPATRIČNÍ ODDOR MOPSP.
SPOLEČNOSTI ČEL ČERVENÉHO KRÍŽE
DOŠLO: 16 V. 1946
ČÍS. JED.: 509
PŘÍLOH:

Chemutev, dne 10. května 1946.

Z p r á v a

Konáním šetření bylo zjištěno, že v polovině měsíce dubna 1945 přijelo na území Československé republiky a to do obce Reizenheim (vstupní stanice na hranicích ČSR.), z německa několik transportu vězňů dopravovaných s různých koncentračních táborů v německu "Buchenwald" a pod., kteří byli před postupujícími spojeneckými armádami přemístováni do Terezína.

Pokud zde mohlo být zjištěno, doprovázeli tyto transporty SSmani a příslušníci býv. německé branné moci.

Před nastávající dopravní kalamitou byl transport ve stanici Reizenheim kde několik dní před tím vyčkával rozdělen a část z tohoto transportu šla vlakem přes Chemutev do Března u Chemuteva, odkud měla později pokračovat v jízdě na Kadaň a pak dále na Flossenbürg.

Druhá část transportu nastoupila cestu pěší přes Horu sv. Šebestiána, Krásnou Lípou, Dominou, Chemutev, Míchanice, Údlice, Pesvice směrem k Lovesicím a Terezínu.

Tato část transportu procházela Chemutevem kolem pulněcí ze dne 17 na 18 dubna 1945 a zastala se poledních hod. ve staré sklárně v Chemutevě.

Dne 18. dubna 1945 pokračoval pak v odpoledních hod. transport dále přes Míchanice, Údlice, pesvice na Terezín.

SSmani, kteří transport doprovázeli a jejichž jména nemohla být zjištěna ubíjeli po celé cestě vězně a to buď pažbou do zátýlí hlavy a neb strelením do hlavy. Při ubíjení jednalo se většinou o vězně, kteří následkem dlouhého věznění, pochozu a kyslíčení hladem klesli k zemi a nebyly další chuze schopní.

Takto ubité osoby nechávali SSmani ležeti na cestě kudy transport procházel, tyto mrtvoly pak byly většinou zajatci sesbírány a zakopány v různých místech kudy transport procházel.

Jak bylo zjištěno nachází se v obvodu města Hory sv. Šebestiána 14 hrobů, ve kterých jest pakopáno asi 95 osob tyto se nachází: podél silnice z Reizenheimu na Ullmbach 3 hroby, na hřbitově v Reizenheimu 2 hroby, proti raseláníšti v lese u silnice po pravé straně z Ullmbachu k Reizenheimu 1 velký hrob s 38 mrtvelami, na levé straně 1 hrob s dvěma mrtvelami, kolem města Hory sv. Šebestiána 3 hroby s počtem asi 15 mrtvel, u Nové Vsi 1 hrob a u obce Křímov v lese 1 hrob asi s 26 mrtvelami. Tyto hroby nebyly doposud exhumovány.

Mezi Dominou a Krásnou Lípou nachází se u silnice 1 hrob s jednou mrtvolou.

Na hřbitově v Chemutevě II, byl v měsíci září 1945 otevřen hromadný hrob, ve kterém se nacházelo 111 mrtvel, které většinou byly ubity pažbou pušky do zátýlí hlavy a neb strelnou ránou do hlavy. Tyto mrtvoly pocházejí z transportu t. zv. pochozu smrti, který procházel Chemutevem ze dne 17 na 18. 4. 1945, národnost těchto mrtvel, nedala se při exhumaci zjistiti, pokud však mohlo být zjištěno, jedná se o smíšený transport, ve kterém byly zastoupeny všechny slovinské národnosti mužského pohlaví.

Dne 12. 4. 1946 byl na židovském hřbitově v Údlicích otevřen hromadný hrob, ve kterém se nacházelo 23 mrtvel a dne 13. 4. 1946 byl na bývalém židovském hřbitově v Nezabylicích otevřen hrob ve kterém bylo 34 těchto mrtvel.

Jedná se vesměs o mrtvoly s transportu, který přišel do Chemuteva dne 17. dubna 1945 a 18. dubna pak pokračoval v cestě na Terezín.

Způsob usmrcení tentýž jako u mrtvel na hřbitově v Chemutevě II, úder neb strelná rána do hlavy.

Ve dnech 19. až 22. 9. 1945 byl za hřbitovem v Březně u Chemuteva otevřen hromadný hrob, ve kterém se nacházelo 286 mrtvel. Tyto mrtvoly dle výpovědi bývalého přednostu stanice Března u Chemuteva Františka Nového, pocházejí ze dvou transportů, které přijeli do Března vlakem asi v polovině měsíce dubna 1945, jeden tento transport byl enín, jehož pěší část

šla pěšky z Reizenheimu přes Chemutov na Terezín dne 17 a 18 dubna 1945. Při procházení Chemutovem měl obsahovat tento transport přes 1000 osob, ve stanici Březno u Chemutova byla druhá část tohoto transportu, ve které bylo asi 4.500 až 4.800 osob. Jak již vpředu uvedeno pozustával tento transport ze smíšených národností a byl též zastoupen židy.

Členové transportu byli ubíjeni osobami, které transport doprovázeli, většinou SS many, jejichž jména se nepodařilo zjistit, na čí rozkaz byli vězni ubíjeni nepodařilo se rovněž zjistit.

Taktéž se nepodařilo zjistit, která národnost byla většinou zastoupena. Bývalý přednosta stanice Chemutov, nemohl být ve věci vyslechnut, neboť tento jest od doby revoluce nezvestný a není vyloučeno, že byl v době revoluční zastřelen.

Hromadné hroby v Chemutově, II, Udlicích, Nezabylicích a Březně u Chemutova, byly již exhumovány a mrtvoly řádně pohřbeny.

Hromadné hroby v okolí Hory sv. Šebestiána nebyly doposud exhumovány a není tudíž přesný počet mrtvol, které se v těchto hrobech nachází.

Opis výpovědi bývalého přednosty stanice Březno u Chemutova Františka Nováka se ku zprávě připojuje.

Saměchaš
obv. krim. inspektor

V Chomutově dne 17. května 1946.

P r o t o k e l

sepsaný na pobočné stanici SNB Chomutov - nádraží s Ladislavem Vedralem, české národnosti, nar. 30. 5. 1914 v Jenči okr. Kladno, přísl. do Kerenice okr. Kolín, n. Lab., ženaty, rim. kat., vypravěči vlaku u depr. uradu ČSD v Chomutově, bytem Chomutov ul. Vrsoveu ep. 972 / 9 -

Prítomní : František Kovařinský, št. stržm. SNB Chomutov, O. V. I.
Frantisek Stuj, " " " " " "

Předmětem výslechu jest výpověď událostí při příjezdu transportu vězňů dne 27. ledna 1945 ve 3.16 do Behusovic.

Jmenovaný byl napomenut, aby na otázky odpovídal tak, aby bude-li za potřeby, mohl svou výpověď před soudem odprisahnouti, udava :

Dne 28. ledna 1945 v 18 hod. při nástupu své služby jako vypravěči ve stanici Behusovice dozvedel jsem se ze bude stanici projíždět transport vězňů. Dne 27. 1. 45 asi v 1 hod. přijel do stanice vlak s německými uprěhliky, asi za 20 min. po něm přijel druhý vlak s něm. uprěhliky. Oba mely asi 30 az 35 vozů. Po skupine asi 3 rychliku přijel na jedinou volnou kolej, asi ve 3 hod. transport s vězni. K tomuto vlaku byla dana služební depese, ze nikdo k vlaku nesmí, ze nesmí byt zastaven u hradla na trati mezi stanicemi, u vjezdového navestidla před stanicí, a ani ve stanici. Presto dostal jsem prestřednictvím telefonisty ze stanice Lovosice „Stuj...“ Velno pro tento vlak vyjednal přítomny velitel stráže SS, a uredník risskych drah přideleny u riditelství drah, který mel na starosti zlepšení, pretížené dopravy Terezín-Bohusovice a Lovosice. Dostal jsem narizeno od uredníka riss. drah, jehož jméno si již nepamatuji, ze vlak musí projeti stanici a zastaviti na stavidle č. II. Sel jsem proto s přidelenym velitelem stráže SS a ur. risskych drah před dopravní kancelar a cekal jsem na příjezd vlaku. Vlak mijel stanici budovy rychlosti asi 20 km, za neustalé strelby z pusek a narikavého revu vězňů. Mel asi 33 az 35 otevrenych, uhlať / vozů a konec vlaku byl asi 400 m od 300 - 400 m, od dopravní kancelare. Bylo narizeno velitelem stráže SS, aby veskerý pesun byl zastaven a nikdo ze zaměstnanců aby se k vlaku nepřibližovali. Jaké národnosti byli vězňové nevím. Po dobu, co stal vlak mimo nádražní budovy jsem asi 2 x az 4 x vysel z kancelare a slyšel jsem strelbu z pusek a narikani vězňů. Když vlak asi okolo 6 hod. odejel nevidel jsem, ze by zůstal nějaký vezen ve stanici zastreleny. Asi v 7.30 hod. byl osob. vlakem z Novych Kopist. přivezení dva vězňové, teze zranení, skoro nazi, které podporevali při chůzi dva četníci, to jsem videl. A po 8 hod. jsem videl, jak dva četníci nesli na nosítkach skoro nahého věznea, se zakrvacenym oblicejem, který dle hlášení vypravěče z Hroben, tam před stan. budovou vypadl. Domnívám se, ze vsichni tri pochazeli z transportu, který vyjel z Terezína - Behusovic.
Jinak nemam již nic k podotknutí.

Protokol přečten, uzavřen a podepsán.

František Kovařinský, št. stržm. S. N. B.
vyslychající

Frantisek Stuj
svědek

Ladislav Vedral
vyslychaný